

Posudek diplomové práce Maroše Klačka: Narativne postupy v psychologii a teologii

Práce má 62 stran včetně seznamu literatury, českou anotaci a přílohu.

Autorovým východiskem je přesvědčení, že v současnosti prožíváme renesanci symbolického, mytologického myšlení. Toto přesvědčení je vysloveno, avšak nedoloženo a nezdůvodněno. Zároveň autor kladně přijímá „ducha postmoderny“, který překračuje pozitivistické kladení otázek tím, že se netáže, „co se stalo“, nýbrž: „co bylo pověděno“, že se stalo. I toto tvoří autorovu nezdůvodněnou premisu. Obě premisy se podle jeho názoru protínají v nové pozornosti příběhu jako „antropologické konstantě“. Autor pak v první části zkoumá narativní přístupy v psychologii, v druhé části v teologii a ve 3. části se pokusí obě konfrontovat.

V psychologické části diplomand stručně představí narativní psychologii, výzkumy v oblasti psychologie vývojové, diagnostické, terapeutické. Zajímá ho, jak psychologie nakládá se skutečností, že vyprávěný příběh je jenom jednou z možných verzí jedincovy biografie. Důraz na nejednoznačnost, pluralitu, relativitu, neujednotitelnost provází ostatně všechny diplomandovy výklady a tvoří vlastně záměr jeho práce.

V teologické části se soustředí na příběh(y) bible s průmětem do pastorače a misie. V nejistotě nás ponechává ohledně názoru na „velký příběh“ bible: Na jedné straně tvrdí, že bible touto svou nabídkou překonává „kulturu klípu“, na druhé straně kritizuje, že „velký příběh“ bible je problematický, protože potlačuje malé příběhy, které z jeho rámce vybočují. I pastorače a misie je vlastně jen vstupem do „hermeneutického vztahu“ o výkladu „textu“ lidského života. Reality – dějin i osoby – zůstávají stranou.

Pokus o konfrontaci psychologie a teologie musí podle názoru diplomandova zůstat neúspěšný, protože každý kontrahent se pohybuje v jiné znakové soustavě. Otevřena zůstává otázka: Co je vlastně skutečnost, ne-li jen hra významů?

A jak do tohoto uzavřeného kruhu vstupuje Bůh?, ptá se autor v závěru práce. A odpovídá: Zase jen skrze příběh – jednajícího Hospodina a příběh vyprávěný. Ten nabízí alternativní pohled na žitou verzi reality.

V příloze 1 je podán autorův výklad 1Sam 1 podle „příběhů“ jednotlivých aktérů; v příloze 2 přepis terapeutického procesu podle metody therapeutic assessment.

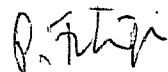
*

Základním věcným nedostatkem práce je, že autor nedosti zřetelně rozlišuje „příběh“, „vyprávění“, „text“ a „narativitu“; chvílemi tyto pojmy používá záměnně. Základním metodickým nedostatkem je, že autor nepracuje s literaturou způsobem, který se vyžaduje u odborné práce. Sice je jeho práce protkána jednotlivými citáty z literatury (ne však důsledně; sám oponent našel téměř doslovný citát ze své knihy bez udání zdroje), avšak jednotlivé koncepce nepředstaví v úplnosti a nevstupuje s nimi do diskuse (např. pojetí Baldermannovo nebo Brueggemanovo, které jsou zmíněny jen jakoby na okraji). Velmi často svá jednotlivá tvrzení nedokládá, takže čtenář neví, jde-li o názor vlastní nebo převzatý.

Po stránce formální ruší poměrně časté překlepy a anakoluty.

Pokud oponent přesto doporučuje práci k obhajobě, činí to v očekávání, že při obhajobě diplomand přesvědčivě vysvětlí a doplní nedostatky.

Prof. ThDr. Pavel Filipi

30.4.07